

PHÁT TRIỂN DU LỊCH BIỂN ĐẢO QUẢNG NINH: LỢI THẾ VÀ THÁCH THỨC TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

BÙI ĐỨC MẬU

Viện Thông tin Khoa học xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam
Institute of Social Sciences Information, Vietnam Academy of social sciences
Email: ducmau.ht@gmail.com

Ngày nhận bài: 14/7/2026

Ngày sửa bài: 28/7/2026

Ngày duyệt đăng bài: 14/8/2026

Tóm tắt:

Du lịch biển đảo là loại hình du lịch đóng vai trò quan trọng trong việc tăng trưởng kinh tế, phát triển văn hóa - xã hội tại tỉnh Quảng Ninh nói riêng và các tỉnh thành ven biển Việt Nam nói chung, đồng thời góp phần bảo vệ chủ quyền biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc. Qua việc phân tích, tổng hợp các tài liệu nghiên cứu, bài viết tập trung đề cập, đánh giá, hệ thống hóa các vấn đề liên quan đến lợi thế và thách thức đối với du lịch biển đảo Quảng Ninh, từ đó, đề xuất một số giải pháp phát triển loại hình du lịch này trong bối cảnh hiện nay. Tác giả mong muốn bài viết góp phần mang đến bức tranh khái quát về du lịch biển đảo Quảng Ninh, cung cấp thông tin, cơ sở khoa học cho việc nghiên cứu, hoạch định chính sách phát triển du lịch biển đảo Quảng Ninh theo hướng xanh, bền vững và đa dạng các sản phẩm.

Từ khóa: *Quảng Ninh, du lịch biển đảo, lợi thế, thách thức, văn hóa biển đảo*

Development of coastal and island tourism in Quang Ninh Province: Advantages and challenges in the current context

Abstract:

Coastal and island tourism plays an important role in promoting economic growth and socio-cultural development in Quang Ninh Province and other coastal localities of Vietnam, while also contributing to the protection of national sovereignty over seas and islands. Through the analysis, synthesis, evaluation, and systematization of relevant research materials, this study examines the principal advantages and challenges facing coastal and island tourism in Quang Ninh and proposes solutions for its development in the current context. The study provides an overview of Quang Ninh's coastal and island tourism resources and development conditions and offers information and a scientific basis for research and policymaking. It emphasizes the need to develop this tourism segment in a green and sustainable manner while diversifying tourism products.

Keywords: *Quang Ninh, coastal and island tourism, advantages, challenges, coastal and island culture*

1. Đặt vấn đề

Việt Nam có hơn 3.000 đảo, trong đó có 2.773 đảo ven bờ, gồm các tuyến, cụm đảo tập trung ở vùng biển ven bờ Quảng Ninh - Hải Phòng và hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa. Tổng diện tích các đảo khoảng 1.700 km², trong đó 3 đảo có diện tích hơn 100 km² là Phú Quốc (Kiên Giang), Cái Bàu (Quảng Ninh) và Cát Bà (Hải Phòng) (Hà Minh Hồng, Trần Nam Tiến, Nguyễn Kim Hoàng, Ngô Hữu Phước, 2019, tr.13). Nhắc đến biển đảo Việt Nam không thể không đề cập đến Quảng Ninh, một trong những tỉnh thành ven biển ở nước ta có bờ biển dài, danh thắng phong phú cùng nhiều đảo lớn nhỏ.

Vấn đề du lịch biển đảo Quảng Ninh đã được các nhà nghiên cứu nói đến ở nhiều khía cạnh trong các công trình khoa học, tuy nhiên các công trình đề cập một cách hệ thống liên quan đến lợi thế và thách thức cũng như hướng phát triển mới về du lịch biển đảo nơi đây vẫn còn khiêm tốn. Bài viết sử dụng phương pháp phân tích tài liệu thứ cấp, tổng hợp, đánh giá, hệ thống hóa các vấn đề nghiên cứu nhằm chỉ rõ lợi thế và thách thức của du lịch biển đảo Quảng Ninh, đồng thời đề xuất các giải pháp phát triển loại hình du lịch này trong bối cảnh hiện nay. Bài viết sẽ mang đến cái nhìn khái quát về du lịch biển đảo Quảng Ninh, phát triển du lịch biển đảo Quảng Ninh theo hướng xanh, bền vững, đa dạng các sản phẩm, đồng thời cung cấp các thông tin hữu ích cho các nhà khoa học, các nhà quản lý trong việc nghiên cứu, hoạch định chính sách liên quan đến vấn đề này.

2. Lợi thế đối với việc phát triển du lịch biển đảo Quảng Ninh

Quảng Ninh là tỉnh duy nhất nước ta hội tụ đầy đủ các điều kiện tự nhiên cho phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội mang đặc trưng riêng của Việt Nam thu nhỏ, như: tài nguyên khoáng sản, rừng núi, hải đảo, du lịch, cảng biển, cảng hàng không, biên giới... và nơi đây có rất nhiều lợi thế cho phát triển du lịch biển đảo ở các khía cạnh sau.

Thứ nhất, lợi thế từ điều kiện tự nhiên và vị trí địa lý

Quảng Ninh có 250 km đường bờ biển với 2.077 đảo (chiếm 2/3 số đảo của Việt Nam), trên 40.000 ha bãi triều, 20.000 ha diện tích eo biển và vịnh (Đào Phương Nam, 2024, tr.19). Bên cạnh đó, các đảo, vịnh ở Quảng Ninh có cảnh quan thiên nhiên hấp dẫn, hệ thực vật phong phú, đa dạng sinh học, tiêu biểu trong số đó là Vịnh Hạ Long đã được UNESCO công nhận là Di sản thiên nhiên thế giới vào năm 1994, năm 2000 và đến năm 2012 đã vượt qua hơn 400 kỳ quan từ hơn 200 quốc gia và vùng lãnh thổ để lọt vào top bảy kỳ quan thiên nhiên của thế giới (Phạm Minh Chính, 2015, tr.50). Năm 2023, quần thể Vịnh Hạ Long (Quảng Ninh) và đảo Cát Bà (Hải Phòng) chính thức được UNESCO công nhận là Di sản thiên nhiên thế giới. Quảng Ninh còn sở hữu nhiều bãi biển đẹp và khu sinh thái, như: Bãi Cháy, Tuần Châu và Ti Tốp, Soi Sim (Vịnh Hạ Long) hay Quan Lạn, Minh Châu, Ngọc Vũng (Vân Đồn), Cô Tô, Vịnh Bái Tử Long...

Quảng Ninh nằm trong khu vực Vịnh Bắc Bộ và là tỉnh duy nhất có đường biên giới trên bộ và trên biển giáp với Trung Quốc. Từ vịnh Bắc Bộ có thể kết nối thuận lợi với các tuyến hải thương quốc tế. Hệ thống luồng lạch tự nhiên tương đối dày đặc ở vịnh biển là điều kiện để xây dựng các cảng nước sâu như Cái Lân, Hòn Gai, Cửa Ông, Mũi Chùa, Vạn Gia. Cảng Cái Lân giữ vai trò cầu nối giữa Trung Quốc với Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) thông qua hai hành lang kinh tế: Côn Minh - Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng - Quảng Ninh và Nam Ninh - Lạng Sơn - Hà Nội - Hải Phòng - Quảng Ninh. Quảng Ninh cũng có kế hoạch phát triển tuyến Móng Cái - Vĩnh Thục - Vĩnh Trung - đảo Trần - Cô Tô, xuất phát từ cửa khẩu quốc tế Móng Cái. Từ Cô Tô có thể tiếp cận trực tiếp với vùng kinh tế Đông Nam Trung Quốc, có nhiều thuận lợi trong hợp tác với Hải Nam, Đài Loan (Trung Quốc) và xa hơn là thị trường Nhật Bản, Hàn Quốc... (Nguyễn Văn Kim, 2023).

Thứ hai, kho tàng văn hóa biển đảo phong phú góp phần phát triển du lịch

Bên cạnh việc nghỉ dưỡng, giải trí, tham quan các vịnh, đảo lớn nhỏ bằng du thuyền, thủy phi cơ, khinh khí cầu và chèo đò, kayak hay du lịch phở đi bộ Marina Ha Long Street Fest..., du khách được khám phá văn hóa biển đảo Quảng Ninh qua việc thưởng thức ẩm thực biển và trải nghiệm hoạt động du lịch cộng đồng tại các làng chài nổi tiếng: Cửa Vạn, Vung Viêng, Ba Hang,... để tìm hiểu về ngư cụ, thuyền bè, phong tục tập quán và các nghề biển như đóng thuyền, đánh bắt cá, nuôi trồng thủy sản... của cư dân biển đảo.

Đến với du lịch biển đảo Quảng Ninh, du khách còn được tham quan Bảo tàng Quảng Ninh - nơi lưu giữ di sản văn hóa biển đảo, các di chỉ khảo cổ học ở Vịnh Hạ Long gắn với nền văn hoá Soi Nhụ, văn hóa Cái Bèo, văn hóa Hạ Long của người Việt cổ từ lâu đời hay các di tích lịch sử, văn hóa như đền Cửa Ông - đền Cặp Tiên, thương cảng Vân Đồn, khu lưu niệm chủ tịch Hồ Chí Minh trên đảo Cô Tô, Tam đình Đông Bắc (Đình Trà Cổ, Đình Quan Lạn, Đình Phong Cốc)... Ngoài ra, du khách còn được biết đến các lễ hội dân gian mang đậm dấu ấn biển đảo như: Lễ hội đền Cửa Ông, lễ hội Tiên Công, lễ hội đền Bà Men, lễ hội đình Quan Lạn... và thưởng thức dân ca vùng biển đảo như hát đúm, hát chèo đường (hát chèo thuyền/hò biển), hát đám cưới trên thuyền... Có thể thấy rằng, trong quá trình sinh kế, gắn bó với biển, cư dân biển đảo Quảng Ninh đã sáng tạo ra văn hóa biển đảo và chính văn hóa biển đảo quay trở lại phục vụ họ cũng như góp phần tạo nên sự đa dạng, phong phú cho các sản phẩm du lịch nơi đây.

Thứ ba, hạ tầng phục vụ du lịch biển đảo đã được đầu tư đồng bộ và đưa vào khai thác kịp thời

Tuyến đường cao tốc Hà Nội - Hải Phòng - Hạ Long - Vân Đồn - Móng Cái, cảng quốc tế Vân Đồn hay cảng tàu khách quốc tế Hạ Long được đầu tư xây dựng và vận hành trong những năm qua đã tạo thuận lợi giao thông cho du khách khi đến với Quảng Ninh. Ngoài ra, đường sắt cao tốc 120 km, tốc độ thiết kế 350 km/h, kết nối Hà Nội - Bắc Ninh - Hải Phòng - Quảng Ninh đã được khởi công vào tháng 4/2026, dự kiến hoàn thành vào năm 2028 sẽ rút ngắn thời gian di chuyển đường bộ hiện nay giữa Hà Nội và Quảng Ninh từ 2-2,5 giờ xuống còn 25-30 phút (Lê Tân, 2026), góp phần phát triển du lịch biển đảo Quảng Ninh trong tương lai.

Cùng với hạ tầng giao thông, hệ thống cơ sở lưu trú của Quảng Ninh cũng phát triển mạnh cả về quy mô lẫn chất lượng. Toàn tỉnh Quảng Ninh hiện nay có 1.630 cơ sở lưu trú du lịch đã xếp hạng, loại với 44.241 phòng, trong đó có 115 tàu lưu trú với 2.033 phòng; 13 điểm mua sắm; 02 cơ sở vui chơi giải trí đạt tiêu chuẩn phục vụ khách du lịch. Tỉnh Quảng Ninh có 1 khu du lịch quốc gia Trà Cổ, 5 khu du lịch cấp tỉnh, 88 điểm du lịch, 8 hành trình tham quan du lịch trên Vịnh Hạ Long, 10 hành trình tham quan du lịch trên Vịnh Bái Tử Long, 3 hành trình tham quan du lịch kết nối Vịnh Hạ Long và Vịnh Bái Tử Long, đồng thời triển khai kết nối Vịnh Hạ Long và Vịnh Lan Hạ (Hoàng Quỳnh, 2026).

Thứ tư, cơ chế, chính sách thu hút đầu tư và phát triển du lịch biển đảo

Từ trước đến nay, du lịch biển đảo vẫn được xác định là một trong những ngành kinh tế chủ đạo của tỉnh Quảng Ninh. Đặc biệt, những năm gần đây, Đảng bộ và chính quyền tỉnh Quảng Ninh đã ban hành nhiều văn bản chính sách phát triển du lịch biển đảo, thu hút các nhà đầu tư như: Nghị quyết số 15-NQ/TU ngày 23/4/2019 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh về phát triển cảng biển và dịch vụ cảng biển trên địa bàn tỉnh đến năm 2025, định hướng đến năm 2030; Quyết định số 4686/QĐ-UBND ngày 21/12/2020 của Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh về phê duyệt Đề án tổng thể quản lý, phát triển sản phẩm du lịch biển đảo vịnh Hạ Long - vịnh Bái Tử Long - Vân Đồn - Cô Tô; Quyết định số 2256/QĐ-UBND được UBND tỉnh Quảng Ninh ngày 08/8/2023 về việc phê duyệt Đề án phục hồi và phát triển bền vững ngành

du lịch Quảng Ninh đến năm 2025, định hướng đến năm 2030..., đặc biệt là kết luận số 20-KL/TW ngày 7/4/2026 của Bộ Chính trị về chủ trương thành lập thành phố Quảng Ninh trực thuộc Trung ương trên cơ sở địa giới hành chính tỉnh Quảng Ninh với việc tập trung phát triển Quảng Ninh theo hướng đô thị xanh, văn minh, hiện đại, giàu bản sắc; thực hiện tái cấu trúc không gian phát triển tích hợp đô thị, biển, đảo, biên giới, di sản thành một hệ sinh thái hoàn chỉnh.

Với các cơ chế chính sách hấp dẫn cùng nền hành chính minh bạch, Quảng Ninh đã thu hút nhiều công ty, tập đoàn lớn, uy tín như: Sun Group, Vingroup, Bim Group, Tuần Châu, CEO... đầu tư về đây. Từ sự kết hợp của tỉnh và các doanh nghiệp, ngành Du lịch Quảng Ninh sở hữu nhiều công trình hạ tầng, cơ sở du lịch, dịch vụ thu hút du khách, như: Cụm công trình Bảo tàng - Thư viện tỉnh Quảng Ninh, Khách sạn Vinpearl Hạ Long, Trung tâm thương mại Vincom Hạ Long Centre, Tổ hợp vui chơi giải trí Sun world Hạ Long, các sân golf lớn, casino tại Vân Đồn... (Hoàng Quỳnh, 2025).

3. Thách thức trong phát triển du lịch biển đảo Quảng Ninh

Bên cạnh những lợi thế nêu trên, Quảng Ninh vẫn đang phải đối mặt với các thách thức trong phát triển du lịch biển đảo. Trước tiên phải kể đến chính là ô nhiễm môi trường khi mà ý thức của người dân còn hạn chế, hạ tầng xử lý nước thải ra biển chưa theo kịp tốc độ đô thị hóa. Theo phản ánh của Báo Lao động, dọc đường ven biển vịnh Hạ Long, các kênh mương từ Bãi Cháy cho tới Hồng Gai, Hạ Long có nhiều khu vực nước thải ô nhiễm nặng và đổ thẳng ra vịnh Hạ Long, gây ảnh hưởng đến vùng di sản và đến nay vẫn chưa có biện pháp giải quyết dứt điểm tình trạng trên (Nguyễn Hùng, 2026).

Một thách thức khác không kém phần quan trọng đó chính là chất lượng nguồn nhân lực du lịch biển đảo tại Quảng Ninh. Theo đánh giá của Sở Văn hóa - Thể thao và Du lịch tỉnh, hiện nay, chỉ khoảng 22% lao động được đào tạo đúng chuyên ngành du lịch; khoảng 46% được đào tạo từ các lĩnh vực khác hoặc chưa qua đào tạo bài bản; số còn lại chưa xác định rõ trình độ... Hơn nữa, Quảng Ninh đang đẩy mạnh xây dựng hệ sinh thái du lịch thông minh với ứng dụng công nghệ hiện đại như: Số hóa gần 200 điểm di tích bằng mã QR, triển khai vé điện tử tại Vịnh Hạ Long, ứng dụng công nghệ VR/AR tại bảo tàng và điểm tham quan,... Sự phát triển nhanh của hạ tầng số đang tạo ra “độ vênh” ngày càng rõ giữa yêu cầu công việc và năng lực thực tế của nguồn nhân lực du lịch. (Hoàng Nga, 2026)

Quảng Ninh là tỉnh có bờ biển dài và nhiều đảo lớn nhỏ ở cách xa đất liền nên việc đầu tư hạ tầng cơ sở phục vụ du lịch không dễ dàng bởi vấn đề kinh phí, việc vận chuyển vật liệu hay tiến hành xây dựng tại các đảo vẫn còn khó khăn. Hơn nữa, Quảng Ninh với phần lớn các phường xã tiếp giáp với biển, đặc biệt các đảo như Vân Đồn, Cô Tô, Cái Chiên, Trà Cổ là những nơi có vị trí chiến lược quan trọng, tạo ra thế trận liên hoàn trong phát triển kinh tế - xã hội, kết hợp với đảm bảo quốc phòng an ninh của tỉnh cũng như vùng Đông Bắc cả nước (Ngô Bá Khiêm, 2014, tr.81). Cho nên, việc vừa đảm bảo an toàn cho hoạt động du lịch, vừa giữ gìn an ninh chủ quyền, lợi ích quốc gia trên vùng biển đảo là một bài toán không dễ dàng đối với Quảng Ninh.

4. Một số giải pháp phát triển bền vững du lịch biển đảo Quảng Ninh trong bối cảnh hiện nay

Từ lợi thế và thách thức kể trên, đặc biệt trong bối cảnh hiện nay, để phát triển bền vững du lịch biển đảo Quảng Ninh, cần triển khai đồng bộ, kịp thời các giải pháp sau:

Một là, chú trọng xây dựng và hoàn thiện cơ chế chính sách quản lý, phát triển du lịch biển đảo

Chú trọng xây dựng và hoàn thiện cơ chế, chính sách thúc đẩy, phát triển du lịch mang tính đặc thù phù hợp với điều kiện tự nhiên của từng khu biển đảo ở Quảng Ninh trong bối cảnh chuyển đổi số, kinh tế số như hiện nay. Bên cạnh đó, cần có những chính sách ưu đãi nhằm tạo cơ sở, động lực cho các doanh nghiệp

trong nước và quốc tế tham gia đầu tư tại đây. Tập trung quản lý chặt chẽ việc xây dựng hạ tầng cơ sở, khai thác du lịch biển đảo đúng quy hoạch và chiến lược phát triển du lịch của tỉnh Quảng Ninh trong tương lai.

Hai là, tăng cường bảo vệ môi trường biển đảo

Cần tuyên truyền, nâng cao ý thức người dân, du khách về vấn đề bảo vệ giữ gìn môi trường biển đảo, đưa ra những quy định khắt khe về việc cấm xả rác thải trái phép ra biển. Đẩy mạnh các mô hình, sản phẩm du lịch xanh sạch đẹp, vừa gần gũi với thiên nhiên, vừa hạn chế việc xả thải hay khói bụi ra môi trường. Bên cạnh đó, phải hoàn thiện và nâng cấp kịp thời hệ thống thu gom, xử lý rác thải ra biển. Việc cấp phép xây dựng các công trình du lịch ở ven biển và các đảo phải được xét duyệt kỹ lưỡng, tránh tình trạng xây dựng trái phép, sai quy hoạch làm ảnh hưởng đến cảnh quan môi trường.

Ba là, phát triển nguồn nhân lực du lịch biển đảo phù hợp với bối cảnh chuyển đổi số hiện nay

Trong bối cảnh chuyển đổi số và hội nhập quốc tế sâu rộng, ngành du lịch Quảng Ninh khảo sát, đánh giá chất lượng nguồn nhân lực, chú trọng giáo dục đạo đức nghề nghiệp, nâng cao trình độ chuyên môn, ngoại ngữ (ưu tiên tiếng Anh, tiếng Trung), công nghệ thông tin, kiến thức cơ bản về AI cũng như nắm vững về số hóa di sản, công nghiệp văn hóa số, văn hóa biển đảo cho nhân viên. Ngoài ra, cần bồi dưỡng chuyên sâu đội ngũ phụ trách du lịch tại các khu vực di sản quan trọng như Vịnh Hạ Long, Vịnh Bái Tử Long...

Bốn là, hoàn thiện hạ tầng cơ sở và đa dạng các sản phẩm du lịch

Không ngừng hoàn thiện, nâng cấp hạ tầng giao thông, các cảng biển, cảng hàng không và các cơ sở nghỉ dưỡng lưu trú nhằm đáp ứng nhu cầu đi lại và sử dụng dịch vụ ngày càng cao của du khách, đặc biệt cần đẩy nhanh tiến độ thực hiện dự án tàu cao tốc Hà Nội - Quảng Ninh để kịp thời phục vụ người dân và khách du lịch, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh giữa Quảng Ninh với các địa phương khác. Bên cạnh việc nâng cao chất lượng các sản phẩm du lịch nghỉ dưỡng, tham quan biển đảo quen thuộc như hiện nay, các doanh nghiệp du lịch tại Quảng Ninh cần tăng cường thêm các tour du lịch có tính kết nối các điểm du lịch khác trong khu vực Đông Bắc Bộ, đặc biệt là các điểm kết nối di sản tại Hải Phòng. Đồng thời, khuyến khích tổ chức du lịch cộng đồng hoà vào thiên nhiên như cắm trại tại các khu sinh thái, leo núi, khám phá các hang động, trải nghiệm đời sống lao động, văn nghệ cùng người dân biển đảo, bởi đây được coi là “xu hướng” đang thu hút rất nhiều du khách tham gia, đặc biệt là du khách nước ngoài.

Năm là, chú trọng bảo tồn và phát huy di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch biển đảo.

Các di tích lịch sử - văn hóa, di chỉ khảo cổ học... ở khu vực biển đảo Quảng Ninh là di sản văn hóa quý giá của dân tộc và thường được du khách tìm đến đầu tiên khi đến đây. Do đó, việc bảo tồn những di sản này cần được tiến hành thường xuyên theo đúng quy trình khoa học trước sự bào mòn của thời gian. Ngoài ra, các tín ngưỡng, lễ hội dân gian, tri thức dân gian... của cư dân ven biển cũng cần được gìn giữ và lồng ghép trong các hoạt động du lịch biển đảo một cách tinh tế, hợp lý những vẫn phải giữ được vốn văn hóa. Hơn nữa, việc bảo tồn không đồng nghĩa với việc phục cổ mà cần phải biết phát huy giá trị văn hóa, chẳng hạn như tận dụng trí tuệ nhân tạo AI, thực tế ảo VR/AR để xây dựng cơ sở dữ liệu về du lịch, quảng bá văn hóa biển đảo Quảng Ninh.

Sáu là, phát triển du lịch biển đảo gắn với bảo vệ quốc phòng an ninh

Tăng cường tuyên truyền, nâng cao nhận thức của người dân và du khách về luật biển Việt Nam, ý thức giữ gìn an ninh và bảo vệ chủ quyền biển đảo, đồng thời khuyến khích ngư dân bám biển, phối hợp tích cực chính quyền địa phương và lực lượng chức năng trong việc quản lý các hoạt động du lịch biển đảo.

Bên cạnh đó, Đảng bộ, chính quyền Quảng Ninh cần tập trung hoàn thiện quy hoạch xây dựng và phát triển du lịch biển đảo một cách hiệu quả, gắn liền với công tác bảo vệ an ninh quốc phòng ở các khu vực biển đảo trọng yếu.

4. Kết luận

Với những lợi thế về vị trí chiến lược, điều kiện tự nhiên cùng nền văn hóa biển phong phú, đa dạng, Quảng Ninh đã trở thành điểm đến lý tưởng của các du khách trong nước và quốc tế. Bên cạnh đó, sự quan tâm về du lịch biển đảo (đầu tư hạ tầng cơ sở, đào tạo nguồn nhân lực, bảo vệ môi trường biển, chính sách thu hút đầu tư...) của Đảng bộ và Chính quyền tỉnh Quảng Ninh đã góp phần không nhỏ trong việc tăng trưởng kinh tế biển đảo, phát triển văn hóa - xã hội nơi đây. Tuy nhiên, việc phát triển du lịch biển đảo Quảng Ninh cũng song hành với những thách thức bởi các yếu tố khách quan và chủ quan như ô nhiễm môi trường biển đảo, chất lượng nguồn nhân lực, an ninh biển đảo,... Để giải quyết được thách thức trên, các giải pháp phát triển du lịch biển đảo Quảng Ninh cần được tiến hành đồng bộ, kịp thời trên các phương diện như cơ chế chính sách, môi trường, nguồn nhân lực gắn với chuyển đổi số; di sản văn hóa biển; chủ quyền biển đảo... nhằm cụ thể hóa đường lối chính sách của Đảng và nhà nước về phát triển du lịch biển đảo, vừa đảm bảo hài hoà giữa phát triển kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng và bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa biển đảo nơi đây ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- Ngô Bá Khiêm. (2014). Quảng Ninh đẩy mạnh phát triển kinh tế biển đảo gắn với bảo vệ quốc phòng - an ninh. Tạp chí Giáo dục lý luận, (211), 81-82, 87.
- Phạm Minh Chính. (2015). Quảng Ninh chủ động hội nhập kinh tế quốc tế. Tạp chí Tuyên giáo, (2), 47-51.
- Hà Minh Hồng, Trần Nam Tiến, Nguyễn Kim Hoàng, Ngô Hữu Phước. (2019). Chủ quyền Việt Nam trên Biển Đông. Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật.
- Nguyễn Hùng. (2026). Nước thái ô nhiễm nặng xả thẳng ra vịnh Hạ Long. Báo Lao động, <https://laodong.vn/xa-hoi/nuoc-thai-o-nhiem-nang-xa-thang-ra-vinh-ha-long-1728428.ldo>.
- Nguyễn Văn Kim. (2023). Quần đảo Cô Tô trong không gian biển, đảo vùng Đông Bắc của Tổ quốc và chiến lược biển Việt Nam: Vị trí tiền tiêu, vị thế địa - kinh tế, địa chính trị và tiềm năng phát triển. Tạp chí Cộng sản <https://www.tapchicongsan.org.vn/web/guest/quoc-phong-an-ninh-oi-ngoai1/-/2018/827134/quan-dao-co-to-trong-khong-gian-bien%2C-dao-vung-dong-bac-cua-to-quoc-va-chien-luoc-bien-viet-nam--vi-tri-tien-tieu%2C-vi-the-dia---kinh-te%2C-dia---chinh-tri-va-tiem-nang-phat-trien.aspx>.
- Đào Phương Nam. (2024). Quản lý không gian, kiến trúc, cảnh quan đô thị ven biển tỉnh Quảng Ninh, Luận án tiến sĩ chuyên ngành Đô thị và Công trình, Đại học Kiến trúc Hà Nội.
- Hoàng Nga. (2026). Để phát triển nguồn nhân lực du lịch trong bối cảnh chuyển đổi số. Cổng thông tin điện tử tỉnh Quảng Ninh <https://quangninh.gov.vn/chuyende/chuyendoiso/Trang/ChiTietTinTuc.aspx?nid=162728>.
- Hoàng Quỳnh. (2025). Du lịch Quảng Ninh: Khẳng định vai trò trụ cột kinh tế. Cổng thông tin điện tử tỉnh Quảng Ninh <https://www.quangninh.gov.vn/Trang/ChiTietTinTuc.aspx?nid=159372>.
- Hoàng Quỳnh. (2026). Hạ tầng du lịch sẵn sàng đưa du lịch bứt phá hè 2026. Cổng thông tin điện tử tỉnh Quảng Ninh <https://www.quangninh.gov.vn/Trang/ChiTietTinTuc.aspx?nid=164594>.
- Lê Tân. (2026). Khởi công tuyến đường sắt cao tốc đầu tiên ở Việt Nam. Báo điện tử Vnexpress <https://vnexpress.net/khoi-cong-tuyen-duong-sat-cao-toc-dau-tien-o-viet-nam-5061334.html>.